

يوه ولسي غورځنگ ته اړتيا!

ښه ځوانان به پرې نږدې خپل هود له لاسه ===== که يې سر شي د خونې زمري تر زامه
ولي افغان ولسي غورځنگ؟

دافغانستان ستونځه سياسي او نړۍ واله ده. او دا سياسي او نړۍ وال حل يواځې او يواځې سياسي گوندونه جوړولای شي. نن گران افغانستان کې يوه لويه تشه همدا ده چې زموږ ولس د يوه سياسي ځواک او گوند په جوړولو کې پاتې راغلي دي. نورو پوځي او سياسي پردې پالو جوړښتونو ازمويښتونه پدې ناکامه شوه چې دوی هم په خپلو جوړښتونو او گوندونو کې بې جرگې او بې ولسه تگلارې او پردې کرنلارې درلودلې او هم يې ولس پاله گوندونه په ډېره ناځوانمردۍ سره وځپل.

نيژدې پينځه دېرش کاله وشول چې زموږ په ولس د پرديو زهر، گولۍ - بارود او چارې د همدې ولس ديو څو نااهله، ناپوهه، وچ سربو، خرڅ شويو سياسي جارچيانو او شر اچوونکو بچيو په لاسونو چليري. بيا دا پوره دېرش کاله وشول چې زموږ ولس او هيواد جنايت او جنايت کوونکو ته پر غم شوی دی. په دې کې که همدومره پردې پره دي بيا همدومره مورده هم پره په دې يوو چې مور ټول د نورو څخه تمه لروو چې يو بل څوک راته يو څه وکړي. او د پاسنيو يادشويو ملاتړي خو هم مور په خپله يوو. که زموږ هرې ناستې پاستې او خبرو اترو ته په ځير وگورو نو دا راته په ډاگه کيږي چې زموږ که شپاړس کسان په يوه ناسته کې گډون کوو نو مور دلته څلور لويې ستونځې لروو.

۱— په يوه ناسته يا غونډه يا هم بنډار کې مور په شپاړسو کې پينځلس کسان ټول مشاورين يوو. او ټولو پينځلسو کسانو سره د مشورې لوی لوی لستونه وي. او هر يو زموږ د دې پينځلسو څخه وايوو چې داسې دي وشي او داسې دي وشي. نو زموږ ولس دکروو او عمل کلتور له لاسه ورکړی دی.

او که زموږ دغه پينځلسو کسانو څخه پوښتنه وشي چې دا لوی لست څوک پلي کړي يانې څوک يې وکړي؟
نو ځواب کې ټول سره پاتې راشي. نو په يوه کس خو هيڅ هم نه کيږي.

۲— بيا هم زموږ په يوه ناسته يا غونډه کې زموږ ټول وخت د ستونځو په يادولو، په گيلو مانو، شکايتونو او د نورو د پره کولو په شخړو تيريري. يانې که مورده سل ۱۰۰ دقيقې خبرې اترې کوو نو دا نه نوي ۹۹ يې په همدې روانو ستونځوڅيرلو، گيلو مانو، شکايتونو، غيبتونو او پره کولو تيريري. يواځې يوه دقيقه په دې تيريري چې ښه نو څه کول پکار دي. دلته نو مور ټول ښه هم ستري وو او هم ډېر خپه. نو کله کولای شو چې د رغنده خبرې او د راتلونکي لپاره يوه کرښه يا پلان وړاندې کړو او خپله پرې خبرې وکړو.

۳— مور چې کوم سياسي جوړښتونه لروو په دوی کې لويه ستونځه همدا ده چې چا تر ټولو لويه د زده کړو شهادت نامه او د کوم مشهور هيواد څخه راوړي ده. دا مور ته لويه ستونځه په دې ده چې مور دا خبره نه کوو چې دا څوک چې مور د يوه سياسي جوړښت او يا گوند مشر کوو نو دا خو سياست کوي او د ولس او هيواد د ژغورلو او بيا د سمسورولو لپاره بايد چې پوهه او متره او کاري ډله او کرښه ولري. او مور په دې هم سر نه خلاسوو چې دا زموږ د لويې پوهې خاوند خو يا يې په سيخ کې يا په کولمه کې يا هم په نبات يا خاوره کې دا دوکتورا يا پوهاندې راوړي ده. مور دا پوښتنه هم نه کوو چې نو زما د ولس او هيواد لپاره يې کوم کاري ډله او ددې سياسي ملگرو په مرسته او همکارۍ يوه د ژغورلو او سمسورتيا کرښه برابره کړي ده چې د پلي کولو يې يو څرک په کې وي.

زموږ په سياسي جوړښتونو کې بله لويه ستونځه همدا ده چې نن سبا چې زموږ په ولس کوم ناتار راوان دی دوی يې هيڅ پروا هم نه کوي. يا دا چې ډار پري او يا هم پرې نه پوهيږي چې څنگه ورسره چلند وکړي. دا دواړه درېځه نا ملي او نا سياسي دي. دا ځکه چې ددې سياسي بنسټونو ډېری مشرتابه هم د ولس څخه لرې پاتې دي او هم نوي نسل او د ځوانانو په روزنه کې هم پاتې راغلي دي چې ځوان نسل زموږ د سياسي او نړۍ والي ستونځې په سموولو کې ښه ونډه اخيستلای شي.

شته او تير شوي سياسي گوندونو د ځوانانو د انرژۍ څخه يا ناوړه گټه پورته کړې او يا هم پرې نه پوهيږي چې څنگه يې سمبال کړي.

۴— بله لويه ستونځه همدا ده چې کله زموږ ځوانان او پيغلې د يوه هيواد او ولس پاله خوځښت جوړولو لپاره سره خبرې اترې کوي بيا داسې کسان هم په دوی کې ډېری وي چې دوی داسې خبرې رامينځ ته کوي لکه چې:
کوم بهرنی هيواد به ددې خوځښت يا گوند ملاتړ کوي؟
پيسې به د کومه کوو؟

چې دا دواړه نه وي نو هيڅ هم نه کيږي. او يا هم دوی د همدې دواړو خبرو لپاره سره راټول شوي وي.

زموږ په اند دا ستونځې شته خو د بشريت تجربو دا په وار وار جوته کړي ده چې د ولسونو هوډ او پرېکړې هيڅ څوک هم نه شي بدلولای. زموږ خلک وايي:

د خلکو زور د خدای زور.

نو که چيرې موږ د خپلو او د نورو د تجربو څخه زده کړه وکړو او په کار او مبارزو پيل وکړو په ځانگړي توگه زموږ ځوانه انرژي په کار واچوو نور هر څه کولای شوو او بيا به د نورو هيواد مسله به هم همدا زموږ ولس سره غورچاڼ کوي.

ځوانان نور تم کيدای نه شي! نو اوس ځوانان بايد چې نوبت په خپل لاس کې واخلي. زموږ ولس او بيا په ځانگړي توگه موږ ځوانان د دې څلورو لارو سره مخامخ يوو.

• د سوکرات تل پاتې خبره ده چې: "جنایت کړل او سزا نه ورکول کيدل د جنایت په خاطر تر ټولو بده غلتي او لويه بلا ده." (اپلاتون او گورجاييس، ۷۶ پاڼه).

• زموږ په آند جنایتکاران، ټوپکيان، د سړيتوب تيري کوونکي او ډله ايز وژوونکي داسې بي مهاکمي او سزا پرېښودل، او په کېرېدلو باندې يې واکداران کول، دا د تر ټولو لوی خیانت، غلتي او لويې بلامور ده په افغانستان کې (فهيم وردگ)

۱-- يا به موږه خپله وجداني مبارزه د اوسنيو گوندونو په چوکاټ کې او د سياسي جارچيانو او شخصي گټه پالو (اېرچونيسټانو) تر څنگ د خپلو ارزښتونو پرېږدو او د څو پيسو او څوکيو لپاره خپل وجدان تر پښو لاندې کوو او ددوی تر مشرۍ لاندې دا ټول جينجرتوب او بي درېځه سياست ته ادامه ورکړو. او د همدې شته گوندونو د مشرتابه، د سياسي جارچيانو او شخصي گټه پالو (اېرچونيسټانو) چې گوندونه او ولسونه په ډېره چالاکی د خپلو شخصي گټو لپاره چلوي، تر څنگ به د لويو لويو جنایت کوونکو او غدارانو تر زور او سياسي سوټک لاندې د څو ماموريتونو او ټنگو لپاره کار کوو.

۲-- يا هم ولسي ته لاس اچوو چې مشران يې بي سياسته او بي درېځه د پاکستان او اېران او ځينو نورو استخباراتي کړيو په ولکو کې لوبول کيږي. چې د ۱۹۹۰مو کلونو د ترخي تجربې تکرار يې سل په سله کيدونکی دی.

۳-- يا به د سياست او مبارزې ميدان پرېږدو او سياسي ملنگي به کوو.

۴-- او ياهم د خپل وجدان او د کېرېدلي، ځورېدلي، جنایت او جنایت کوونکو ته يرغمل ولس او هيواد د ځگړوي غږ او روو او د ژغورني لپاره متي رانغاړوو.

موږ څلورم بديل باندې گروهه لروو چې ورته متي راوونغاړوو او کار پيل کړو چې په خپلې مبارزې سره به دا تر سره کوو.

اوس به زه يوې بلې خبرې ته راشم چې زموږ يوه ډېره تکړه ژورنالست يو څو پخې پوښتنې کړي، دې چې ډېريو نورو ځوانانو هم په خپل وخت سره خو دومره په پخو کړينو ندی کړي، چې د ده په خپلو کړينو کې داسې دي:

((دوردگ صاحب په شمول هرڅوک چې غواړی گوند جوړ کړی نو دا لاندی پوښتنو ته دی ځواب پيدا کړی بيا کيدای شی چې گوند جوړشی.

۱- ولی غواړی گوند جوړ کړی هدف څه ده؟

۲- هرهدف چی لری دوزارت عدلی په ۱۵۰ گوندونو کی خامخا دد دهدف گوند هم شته نو بياولی له هغه سره نه يو ځای کيږی؟

۳- همدا اوس ۵ سياسي حرکتک بيله دی چې په وزارت عدليه ثبت وی روان لکه **داتمر صاحب، سليمان لايق**، دپښتنو فکری ټولنه، د ډاکټرفاروق عظم سياسي حرکت او د عبدالغفور ليوال سياسي حرکت کيدای شی نور به هم وی زه به نيم پری خبر له همدوی سره دی يو ځای شی که وردگ صاحب يانور ملگری په دی فکر کی وی چې دوی نشی کولای يا نه پری پوهيږی نو بيا موږ تر دوی اوبنياريو تردوی ځالاکه يو او که موږ غواړو يو موجه وکړو کله چې موږ په دوی ټولو خط کش کو نو موږ څه شی يو او ولی داتوقع کيږی چې ترنوروبه بنه يو کله چې اتمر، ليوال او لايق له وسه نه ده پوره نو تاسو ځانته څه فکر کړی چې تاسو بی په دی پنځه ۶ ځوانانو سره شل کړی. دا زه ما نظردی البته زه دگوند مخالف نيم او هيڅ ځوان دی ته نه هڅه وم چې بی له سياسي گوند څخه په يوازی مبارزه وکړی خو فکرکوم چې لا وختی ده.

په درنښت

عالم زی ((

د لومړی پوښتنی ځواب په همدی ليکنه کې شته.

د دوهمی پوښتنی په ځواب کې بايد چې ووايم:

دا ۱۵۰ گوندونه موږه ټول ځکلي دي او ليدلي مو دي. نو • د دوي ځينو تکړه هيواد او ولس پاله غړو ته په درنښت سره له دوی څخه هيڅ هم نه جوړېږي. دا ځکه چې په دې گوندونو کې داسې مشران يې شته چې يا خو به په دغه د جنایت په ناورين کې ککړ دي يا هم د جنایت کارانو سره په درغليو کې اخته دي او يا هم د هيواد او ولس ژغورني ميرانه او جرت

نه لري، او که کوم چا د دوی کومه سياسي ميرانه ليدلي وي نو بيايي دي ډگري کري! مور ته په تجربه جوته شوي دي.

او د دريمي پوښتنې په ځواب کې چې پاس ياد شوي کسان بيا هم يا په تيرو جنايتونو کې ککر يا د جنايت کارانو سره په درغليو کې اخته دي او ياهم سياسي جارچيان دي چې يواځې سياسي موريدان غواړي نه دا چې يو سياسي ټيم جوړ او زموږ د کريدلي او ځورېدلي ولس او هيواد د ژغورلو لپاره يې مبارزه کړي وي. او يوه بله نور يې چې عمر پرې تير دی او په خپل ټول عمر کې يې دوه کسه هم د يوې موخې لپاره او يا د هيواد او ولس د ژغورلو لپاره ندى سره راټول کړي، اوس لکه کرزی لالا سياسي لاتيږي گڼل غواړي. دوی يوه يې هم ديوه سياسي ټيم او گوند جوړولو لپاره په ولس کې يوه ورځ هم مبارزه نده کړې چې په ځوانانو ډاډه اوسي او دوی سره راټول کړي. او په دوی کې يوه بله بله يې له ډېرو ولولو او احساساتو سره راټول شوي دي چې هغوی په بې سياستۍ کې سياست کوي زموږ د ولس خبره چې په وچ خور کې لامبو وهي. او يوه بله بله يې يواځې سياسي مشاوران دي. د دوی ليکنې وگورئ ټولې خبرې يې يواځې مشورې ورکول دي چې داسې دي وشي او هاسې دي وشي، پلاني ته داسې مشوره ورکوو او پلاني ته داسې مشوره ورکوو. او د نيوکو او مبارزې څخه دومره وېره او ډار لري چې لوی جنايت کاران، غداران او ملي خاينان خو لا پرېږده، بډې خورونکو ته هم نشي وپيلاي چې پر مخ يې څو گلان دي. خو يو ټکی هم نه وايي چې داسې وکړو او هاسې وکړو او که موخبره ونه منل شوه نو بيا داسې وکړو.

نو دوی به څنگه سياست وکړي چې زموږ دا جنايت او جنايت کونکو ته يرغمل ولس او هيواد وژغوري؟ مور دا وايو چې مور نه سياسي موريدان غواړو، نه هم نه مشاورين يوو او نه هم د جنايت کارانو سره روغه کوو او نه يې په درغليو کې ورگډېږو. همدارنگه نه يواځې دا چې د کورنيو او بهرنيو په جنايتونو سترگې نه پټوو بلکې هم يې غندوو او هم د خپل ولس او هيواد د ژغورلو لپاره هيواد او ولسپاله مبارزې ته مو ملا تړلي ده. نو په همدې خبره مو هوډ کړی چې مور په رېښتيا سره يو سياسي ټيم او گوند د ځوانانو په گډون ميرانه او انرژي جوړو چې هم کورنی او هم نړۍ واله مبارزه وکړي لکه د نلسن منډيلا، هزرت باچا خان او نور مبارزينو په شان، خو دخپل هيواد او ولس د اړتيا و سره سم، نو ځکه په خپل برياليتوب ډاډه يوو. او څومره ځوانانو سره مو چې خبرې هم کړي دي دا د دوی د زړه غوښتنې او ارمانونه دي. او ځينو سمو مشرانو يې هم ملاتړ کړی دی.

د افغان ولسي غورځنگ موخې څه دي؟

- ۱- مور غواړو چې خپل هيواد او ولس له دغه اوسني جنايت او جنايت کارانو څخه وژغورو.
- ۲- مور غواړو چې د عدالت څخه ورسته پايښتي سوله په خپل هيواد کې راولوو.
- ۳- مور غواړو چې د بهرنيو هيوادونو لاسوهنې لنډې کړو په ځانگړي توگه د ترهگرۍ بريد کونکو ځالي پټن ځايونه او روزنځايونه يې په گاونډيو هيوادونو کې د نړۍ والي ټلوالې په مرسته وتوگل شي.
- ۴- مور نور سياسي جارچيانو، معامله گرو او جينجرو ته اجازه نه ورکوو چې زموږ په رايو معاملي وکړي.
- ۵- مور غواړو چې خپل هيواد کې پرمختگ د يوې ټولنپالې ولسواکۍ په مټو او اند بنسټيز او تر سره کړو.

دا به څنگه تر سره کوو؟

لوی خدای وايي چې په هغه قام کې زه بدلون نه راولم چې هغه قام په خپلو نفسونو کې بدلون رانه ولي. د دې لپاره چې مور خپلې موخې تر سره کړو نو مور جوړښت انرژي او مشورې ته اړتيا لرو. نو اوس په همدې دليل چې نور سياسي جوړښتونه د دې وړ نه دي چې دا هيواد وژغوري او نه هم په دوی کې دا متره او ميرانه شته او نه هم په دې پينځه ډېرشو کلونو کې ددوی تجربې او کارونو څه وکولای شول نو مور د يوه افغان ولسي غورځنگ ډېره کلکه اړتيا وينو.

مور وايو چې انرژي زموږ په ځوانانو کې ده او مشورې د مشرانو سره دي. نو مور په ټولو ځوانانو غږ کوو چې خپله انرژي د خپل هيواد او ولس د ژغورلو او سوکالې لپاره د هغو مشرانو چې په جنايت کې ککر نه وي سره گډ کړو چې تر څو د افغان ولسي غورځنگ په جوړولو سره مور خپل ولس او هيواد وژغورو. په خپلو غونډو او ناستو پاسټو کې خپل ۹۵٪ د راتلونکې لپاره په کار واچوو او يواځې ۵٪ په ستونځو گيلو او شکايتونو څپرلو تير کړو.

هزرت باچا خان وايي چې:

د هر قام چې مشران ميرني وي هغه قام هم ميرنی وي او د هر قام مشران چې بزده وي نو هغه قام هم بزده وي. خپلې خبرې د مشورې او وشي وشي څخه ورو او ټول د عمل لپاره مټي راوغاړوو د دې مانا دا نده چې هيڅ کرښې او پلارن به نه جوړوو بلکې کومه کرښه او پلان چې جوړوو نو د پلي کولو لپاره يې هم مټي راوغاړوو. او هر هغه څوک چې زموږ د مشرۍ داوه کوي هغه د څو خبرو سره مخامخ کړو چې څنگه او د کومې کارې سياسي ډلې په مرسته به خپلې موخې پلي کوي.

او دا ټول پرته له يوه سياسي ولسي جوړښته ناشونی دي.

د خپل ولس او هيواد د ژغورنې او سمسورتيا لپاره بايد چې مور په خپله ځان چمتو کړو.

د جنوبي افريقي مبارزينود خپل ولس او هيواد چې د جنایت کاره اپارټايدلخوا يرغمل نيول شوی و اوتول غرب هم د دغه جنایت کاره اپارټايد ملاټر کولو د ژغورلو او خپلواکۍ لپاره يې څومره په ميرانه مبارزې زده کړلې او تر سره يې کړلې.

نيلسن منډېلا ته ډاکټر مصطفی د الجزاير د خپلواکۍ غورځنگ مشر مشوره ورکړې وه چې د نړۍ د ولسونو خيال خپلول د جيبټ الوتکو د يوه لښکر څخه هم ډېر ارزښت لري.

په يوولسم د جون ۱۹۶۴ کله چې د افريقي ملي کانگرس غړو هر يو نيلسن منډېلا والتز، رېمنډ، احمد کټرادا، گوون، اندروو، الپاس او ډېنس چې دوی ته سزا اورول کيدله نو په هماغه ماښام د دوی وکيلان راغلل چې دوی سره په دې خبره سلا مشورې وکړي چې ددوی د سزا پر وړاندې د اپيل يا عريضې کول له کومه ځايه او څه رنگ پيل کړي. دا ځکه چې دا خبره نيژدې پخه غونډې وه چې دوی ټولو ته به د مرگ سزا اورول کيږي. نووکيلانو د اپيل په سر د دې مبارزينو سره د خبرو لپاره راغلي ول چې په دې هکله نيلسن منډېلا وايي:

«په هغه شپه وروسته له هغې چې ما (نيلسن منډېلا) والتز سيسولو او گوون مونږه خپلو مينځونو کې سره سلامشورې وکړلې نو مور خپلو مدافع وکيلانو ته په ډاگه کړل چې که مور ته هره سزا راکړل شي ان که په دار کول هم وي (مرگ سزا) مور به يې پر وړاندې اپيل او د بدلون لپاره يې عريضه ونکړو. زموږ پرېکړې زموږ وکيلان هک پک اريان کړل. والتز، گوون او زه (نيلسن منډېلا) په دې گروهه وو چې اپيل او عريضه کول به زموږ وجداني دريځ رنگ کړي.»

او په هماغه ورځ په ټوله نړۍ کې د جنوبي افريقي د محکمې پر وړاندې نړۍ وال غبرگونونه تر سره شول چې يوه بيلگه يې د برېټانيې د پارلمان يا ولسي جرگې پنځسو غړو (۵۰) په لندن کې لاريون وکړ، د امريکې د کانگرس غړو دا محکمه وغندله او ان په نړۍ واله کچه د سمندري پولو د بری ډکولو کارگرانو د دې پرېکړې پر وړاندې داسې غبرگون وکړ چې دوی به د جنوبي افريقي د جنایت کاره اپارټايد مالونه نه په بېرېو کې بارکړي او نه يې هم ترې راکوز کړي. دا ټول په خپل سر او ناڅاپي توگه ونه شول. دا د جنوبي افريقا د کانگرس گوند د کورنيو او نړۍ والومبارزو په برکت وشول چې دوی د بشريت پر وجدان باندې وجداني او سياسي اغېزه وکړله.

مور هيواد او ولس پاله افغانان دخپلو او نړۍ والو تجروبو څخه ډېر څه زده کولای شو. په نړۍ وال ډگر کې د جنوبي افريقي د خپلواکۍ مبارزې چې نيلسن منډېلا يې يو ځلانده ستوری دی زموږ لپاره يوه ښه بيلگه جوړولای شي. دا ځکه چې د دوی ټول ولس هم زموږ په شان يوې جنایت کارې د اپارټايد (ياني توکم پالې) ډلې ته يرغمل و او ددې جنایت کاره اپارټايد ملاټري غربي هيوادونه ول. او د افريقي ملي کانگرس گوند په خپله کورنۍ سياسي او نړۍ واله مبارزې سره وکولای شول چې خپل هيواد د جنایت او جنایت کوونکو څخه په ډېره ټينگه وجداني مبارزه چې جوړښت يې سياسي و، وژغوري. نو زموږ دا افغان ولسي غورځنگ مورچل بايده چې دا سې جوړ کړو چې هم کورنۍ دټينگې مبارزې سټه ولري او هم بهرنۍ مبارزه د خپلو پياوړو بچو په مټ سره پر مخ بوځوو. تر څو په ټوله نړۍ کې دا د جنایت کوونکو ملاټري د خپلو ټولنو د وجدان سره مخامخ او مات يې کړو.

د بيلگې په توگه دا کرښې ورته په هر ډگر کې په ټوله غربي او شرقي نړۍ کې په ليکلي، وپيلو او وېډيوې ډول له سفارت خانو څخه تر پارلمانونو او ميډيا او مدني ټولنو او ان لارو کوڅو کې خپرولای شو او ډاکار نن سبا بيا ډېر گران نه دی دا ځکه چې ډله ايزه ميډيا د بشريت په واک کې ده:

- د سوکرات تل پاتي خبره ده چې: "جنایت کړل او سزا نه ورکول کيدل د جنایت په خاطر تر ټولو بده غلتي او لويه بلا ده." (اپلاتون او گورجيس، ۷۶ پاڼه).
- زموږ په آند جنایتکاران، ټوپکيان، د سرپټوب تيري کوونکي او ډله ايز وژوونکي داسې بې محاکمې او سزا پرېښودل، او په کرېډلو باندې يې واکداران کول، دا د تر ټولو لوی خيانت، غلتي او لويې بلامور ده په افغانستان کې (فهيم وردگ).
- مور برك اوباما او د ناټو هيوادونو مشرانو څخه پوښتنو چې دوی څنگه دا خپله ملگرتيا او انډېوالي په وجداني او اخلاقي ډول توجي کوي چې دوی يې د جنایت کارانو، ډله ايز وژونکو، ټوپکيانو، مخدره موادو قاچقچيانو، سرپټوب څخه تيري کوونکو او بډې خوړونکو سره لري؟
- هيڅ يو وياړلی برېټانوی، اروپايی او امريکائی به دې ته اجازه ورنکړي چې د دوی ولسي جرگې ته داسې کسان لکه تيموتي مک وي (چا چې په اوکلهاما کې دولتي ماښی په بمونو والوزوله)، ډاکټر هرولد شپمن (دا هغه ډاکټر دی چې نيږدې درې سوه خپل ناروغان يې وژلي ول) ايښ هنتلي (دا هغه کس دی چې په دو دولس کلنو ماشومانو يې جنسي تيري کړی و او بيا يې وژلي وې) او کراډچ (دهغه سربې دی چې په بوسنيا کې يې په لسهاو زره ښځې، ماشومان او زاړه يې ووژل) او دوی غونډې کسان ور دی ننه کړای شي.
- دا بيا ولي په افغانانو باندې ټپل کيږي؟

- داسي خيال وکړئ چې سبا مرغان او چرگان په خبرو راشي او په ژراگانو او کرنگهارو پیل وکړي چې دوی ته څومره درد رسیږي چې کله مور انسانان هغوی وژنو او خورو.
- اوبیا پر مور غږ وکړي "ای انسانانو مور په وژني د خدای لپاره! مور ژوند سره مینه او ورته اړتیا لروو. مور بچیان لرو، مور هم ولولي او احساسات لروو او له یو بل سره مینه کوو. مور ته تر ټولو لوی درد او کړاو رارسیږي کله چې تاسو مور وژني!"
- او بیا مور دا نوي خبره او پدېده هره ورځ له میدیا څخه تر لاسه کوو په پرله پسې توګه.
- او بیا به کوم انسان د دې جرت وکړي چې هغوی ووژني، د هغوی د غوښو خوړل خويي لا پرېږده؟
- نو اوس مور وایو چې ای انسانانو!
- ولي مور افغانان دېله اېز وژونکو، جنایتکاره ټوپکیانو، د سرېتوب تیري کونکو او د جګړې میچني، زیاتيو، او کړاوونو ته تړل او پر عمل شوي یو؟
- ولي زموږ غږ نه اورېدل کیږي؟
- ای انسانانو!
- مور کوم خو هم مرغان نه یو! • مور چورلټ تاسي ټولو غوندي یو!
- مور یو ځل بیا پوښتنه کوو چې مور ولي ډله اېز وژونکو، جنایتکاره ټوپکیانو، د سرېتوب تیري کونکو او د جګړې میچني، زیاتيو، او کړاوونو ته تړل او پر عمل شوي یو؟
- مور ته په پرله پسې ډول د لوېدیځوالو ملګریو ډلو لخوا وپیل کیدل چې تیر هیر کړئ او پر مخ ولاړ شي. خو د دغه کړاوونو څخه ډکو کلونو خبره بل ډول جوته کړله.
- د تیر څخه په زده کړې دا وپیلای شو چې، ان که مور دا غلتي ومنو چې ټوپکیان د طالبانو پر زد په پوځي ډول په لومړي سر وکارول شول نو بیا ولي دا ټوپکیان او د دوی جنایت کاره همکاران ته اجازت ورکړلای شوه او په پیسو او څوکیو داسې ونازول شول چې ټول افغان سیاست او دولت او سیاسي جوړښت یې پر عمل کړ؟
- او تر اېده زموږ هیواد د بهرنیو د برید او لاس وهني څخه خلاص شي.
- راځئ ځوانانو د افغان زمري بچیانو په غرمېهار شوو او دا خپل هیواد او ولس هم یې وژغورو او هم یې سوکاله او سمسور کړوو!

د بهرنیو سره به څه چلند کوو؟

شهید مرحوم خدای بخښلي داوود خان چیري وپیلې ول چې که پر ما د روس یا د امریکې فشار راشي نو زه به په روسي ګوګر باندې امریکایي سیکرېټ ولګوم. خو له بده مرغه چې هغه ګوګر چې ده سره و دی پرې خبر نه و چې هغه په زهرو ککر و او هغه سیکرېټ هم د بارودو جوړ و. چې هم یې دی او هم یې زموږ ولس او هیواد په زهرو ککر او په بارودو وسوځاوه.

مور وایو چې که همدومره له اقتصادي او مالي او امنیتي اړخه مور امریکې او ناپو ته اړتیا لرو خو بیا دوی له دې څخه ډېر زموږ خاورې ته اړتیا لري چې خپل سټراټیژیک او ډېری ژورې ګټې تر لاسه کړي. او همدا شان دوی ته د وتلو په پایله کې به ډېری لویې لویې ستونځې ورپه غاړه شي.

له بله پلوه دا نور هیوادونه لکه روسیه چین هند اېران پاکستان او مینځنی اسیا او مینځنی ختیځ ته د امریکې او ناپو په شتون کې لوی لوی ګواښونه او تاوانونه مخامخ دي او د دوی په تلو سره بیا دوی ته هم ګواښونه او هم ګټې شته.

نو مور ته په کار ده چې د دوی خورې ګوتې د خپل ولس په ژبه او اند یو او بل ته یې ور مخامخ کړو په ولسواکه توګه چې هر چا سره زموږ ډېر ګټې خوندي وي هغوی سره به مور د ګټو تر وخته ملګرتیا کوو. چې دا هم یوه لویه او ژوره سټراټیژیکه برخه ده چې بیا به پرې ډېرې نورې خبرې هم کوو چې زموږ د غورځنگ او نورو ټول افغان سیاسي او مدني ټولني د چاروکیټوب په انګر کې به پرېکړه پرې کوو. او که زموږ سیاسي خبرې او د مور د ولس غږ نه اوري بیا دوی ته د یرغلګرو په سترګه ګورو!

د افغان ولسي غورځنگ جوړښت:

مور وایو چې دا د ګوند جوړښت او تگلاره یې باید چې په ولسواکه توګه جوړ شي او د نني افغانستان د ولسي او جغرافیایي جوړښت او درېگونو ځواکونو جوړښت سره سمون ولري او هم په نړۍ واله مبارزه کې مور ته مرسته وکولای شي، تر څو چې دا کنډونه او مشرتابه چې په افغان ولسي غورځنگ کې روزل کیږي او د مبارزې او په ولسواکه ټاکنو سره د ولس ډاډګیرني تر لاسه کولو وروسته د ژغورني او سوکالی لوی مسولیتونه پلي کړای شي. چې دا ټول موخي، تگلاره او جوړښت به مور په لویه غونډه کې سره په ګډه جوړوو او منوو.

دا به داسې وي لکه چې مور ټول د یوې الوتکې په جوړولو پیل وکړو نو دا خو ټولته د کار په دوران کې په ډاګه کیږي چې په مور ټولو کې څوک په کومه برخه کې ښه کار تر سره کولای شي او څوک زموږ د الوتکې ښه پیلوټ

کي دای شي چې مور ټولو ته د خپلي پوهي او کمال په اړه ډاډ گرڼه راکړي او مور هم پري ډاډه شوو چې مور ټول په خیر او خیریت خپل ټاکلي ځای ته ورسوي!

ښان یا لوگو:

ز مور د گوند ښه بایده چې ز مور د موخو او جوړښت څرنگدونه وکړي • چې دا به هم په لویه غونډه کي په گډه سره جوړوو او منوو •
په درښت: انجینیر فهیم پښتون وردگ

د پانو شمیره: له 6 تر 6

افغان جرمن آنلاین په درښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادښت: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکي په ځیر و لولئ